

METODICKÝ POKYN

PRAVIDLA PRO UZAVÍRÁNÍ SMLOUVY

PRO PRACOVNÍKY TERÉNNÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (pečovatelská služba a osobní asistence)

Závaznost:

Sociální pracovník terénních sociálních služeb (pečovatelské služby, osobní asistence) je s pokynem seznámen a je povinen podle něho postupovat.

Platnost: od 1. 10. 2010, aktualizace k 1.9.2025

Tento dokument nahrazuje v plném znění metodiku platnou od 1.10.2010, aktualizace k 1. 4. 2021.

Zpracoval:

Bc. L. Lukešová a kolektiv sociálních pracovníků terénních služeb

Schválila:

Bc. Olga Medlínová, DiS., ředitelka

Aktualizaci schválila:

Bc. Helena Turková, vedoucí terénních a ambulantních služeb

Vnitřní pravidla pro uzavírání smlouvy

Pro uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby a právní vztahy vzniklé z této smlouvy **se použijí ustanovení občanského zákoníku**. Podle občanského zákoníku, smlouvou projevuje uživatel i poskytovatel sociální služby vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy.

Poskytovatel pečovatelské služby (PS) a osobní asistence (OA) je povinen uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby, pokud tomu nebrání důvody uvedené v § 91, odst. 3, z.č.108/2006 Sb. v aktuálním znění (více ve SQ 3 Jednání se zájemcem).

O poskytnutí sociální služby uzavírá zájemce smlouvu s poskytovatelem sociálních služeb v souladu s §91, z.č.108/2006 Sb. (náležitosti smlouvy, uvedené níže)

Kdo je oprávněn o smlouvě jednat

Za poskytovatele: Smlouvu projednává a uzavírá sociální pracovník Charity Strakonice, popř. pracovník organizace na základě písemného pověření statutárním zástupcem organizace (s kompetencemi sociálního pracovníka).

Za zájemce: Zájemce o sociální službu (dále jen službu), má-li zájemce zákonného zástupce, musí být také přítomen. Na přání zájemce mohou být přítomni rodinní příslušníci, po vzájemné domluvě další osoby. Pokud není možné se se zájemcem dorozumět ústně v českém jazyce, je jednání přítomen rovněž tlumočník nebo další osoba, která zájemci rozumí a je schopna překladu do českého jazyka (tlumočníka si zajistí zájemce o službu). Zájemce, který podle lékařského posudku není schopen sám jednat a nemá zákonného zástupce nebo opatrovníka, **zastupuje při uzavírání smlouvy obecní úřad** obce s rozšířenou působností podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu osoby.

Kde jednání o smlouvě probíhá

V místě plánovaného poskytování sociální služby, např. byt, domácnost, popř. v kontaktní kanceláři Charity Strakonice (Strakonice, Volyně, Blatná), nebo na jiném dohodnutém místě vždy po předchozí domluvě.

Kdy je o smlouvě jednáno

Po provedení místního šetření, pokud zájemce splňuje kritéria pro cílovou a věkovou skupinu, potřebnost z důvodu nepříznivé sociální situace (§ 3, zákona č. 108/2006 Sb.) a služba má volnou kapacitu.

Jak probíhá jednání

Sociální pracovnice služby si se zájemcem o službu domluví termín schůzky, kde podá informace o náležitostech smlouvy (vzor smlouvy je zveřejněný na webu). Obsah smlouvy s budoucím uživatelem projedná, případně dovysvětlí nejasnosti. Pokud zájemce s návrhem smlouvy souhlasí, sociální pracovník připraví konkrétní smlouvu s osobními údaji

a dohodnutým rozsahem služby. Sociální pracovník se domluví na termínu uzavření smlouvy (je možné i její další projednání) se zájemcem či jeho zákonným zástupcem nebo pracovníkem obce s rozšířenou působností. Smlouva musí být zájemcem o službu schválena a podepsána ještě před započatím poskytování služby, nejpozději však v den zahájení poskytování sociální služby.

Jednání probíhá vždy s ohledem na druh služby (PS či OA) a okruh osob, kterým je služba určena (senioři a osoby se zdravotním postižením), základním požadavkem je srozumitelnost pro zájemce. Sociální pracovník při uzavírání smlouvy o poskytování sociální služby **postupuje tak, aby zájemce rozuměl obsahu a účelu smlouvy.**

Sociální pracovník je povinen **informovat zájemce o všech povinnostech**, které by pro něho vyplývaly ze smlouvy o poskytování sociálních služeb, o způsobu poskytování služeb a o úhradách za tyto služby, a to způsobem pro něj srozumitelným.

Jedná-li se o zájemce se ztíženými možnostmi komunikace, je způsob jednání přizpůsoben schopnostem zájemce. Při uzavírání smlouvy je především brán zřetel na obsahovou jednoduchost a výstižnost, je přihlíženo k individuálním vjemovým schopnostem zájemce. Jedná-li se o zájemce se zhoršeným zrakem, je použita na tiskovinách větší velikost písma, popř. jsou přečteny za přítomnosti svědka určeného zájemcem.

Forma smlouvy a její účinnost

Smlouva o poskytnutí sociální služby poskytované podle § 39 a § 40, zákona č. 108/2006 Sb. musí být uzavřena **v písemné formě**. Smlouva upravuje vztahy mezi poskytovatelem a uživatelem služby.

Co je obsahem smlouvy

- a) *označení smluvních stran*
- b) *druh sociální služby*
- c) *rozsah poskytování sociální služby*
- d) *místo a čas poskytování sociální služby*
- e) *výše úhrady za sociální služby sjednaná v rámci výše úhrady stanovené v § 73 až 77, zákona č. 108/2006 Sb. a způsob jejího placení, včetně způsobu vyúčtování.*
- f) *ujednání o dodržování vnitřních pravidel stanovených poskytovatelem pro poskytování sociálních služeb* – již při jednání se zájemcem jsou předána Pravidla pro poskytování terénních sociálních služeb pečovatelské služby a osobní asistence. Pokud je sjednán úkon „zajištění a dovoz stravy“, jsou předávána i pravidla pro tento úkon (konkrétně pro jednotlivá střediska pečovatelské služby).
- g) *výpovědní důvody a výpovědní lhůty*
- h) *doba platnosti smlouvy* - smlouva zaniká za předem daných podmínek uvedených v jejím aktuálním obsahu.

Podrobnosti týkající se náležitostí smlouvy a) až h), jsou uvedeny v aktuálním vzoru smlouvy, zveřejněném na webu CHS.

Kdo je oprávněn smlouvu podepsat

Za poskytovatele

Smlouva je podepisována ze strany poskytovatele pověřeným sociálním pracovníkem.

Za zájemce (budoucího uživatele):

- **Zájemce** (budoucí uživatel) služby. Je-li omezena jeho svéprávnost (podle občanského zákoníku), smlouvu podepisuje jeho zákonný zástupce nebo opatrovník.
- **Ustanovený opatrovník:** pokud má platné oprávnění (soudní rozhodnutí). Pozn.: je-li to možné, požádáme o podpis také zájemce - uživatele, jako důkaz, že s ním bylo jednáno. Kopii platného soudního rozhodnutí zakládáme do složky uživatele.
- **Zájemce, který nemůže číst ani psát,** ale je schopný porozumět obsahu smlouvy, zastoupí vlastnoručním podpisem osoba, kterou si zájemce sám zvolí a která ho seznámila s obsahem smlouvy (např. manžel/ka, dcera/syn apod.).

V případě, že zájemce není schopen opatřit smlouvu vlastnoručním podpisem, rozumí obsahu a je schopen opatřit smlouvu jakýmkoliv vlastním znamením („značkou“ – např. křížkem, háčkem, čárkou apod.), může tak učinit, a to za přítomnosti alespoň dvou svědků*, přičemž jeden ze svědků přepíše ke „značce“ jméno zájemce (§ 563 občanského zákoníku, dále jen OZ).

Pokud nelze postupovat dle odstavce výše, je nutno pořídit notářský zápis - § 563 OZ, za předpokladu, že osoba je schopna porozumět a chápat smlouvu, jinak se postupuje dle odstavce výše (*ustanovený opatrovník*).

- **Obecní úřad: Pokud uživatel nemá opatrovníka, ale podle lékařského posudku není schopen sám jednat,** podepisuje smlouvu odpovědná osoba obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 91 odst. 6, zákona č.108/2006 Sb.)
- **Zástupce dle zastoupení členem domácnosti** (§ 49 a následná ustanovení z. č. 89/2012, občanský zákoník), zastoupení schvaluje soud. Zastoupení může zastupovaný kdykoliv odmítnout, na základě svého přání. Zastoupení zaniká, pokud soud jmenuje zastoupenému opatrovníka. Kopii soudního rozhodnutí zakládáme do složky uživatele.
- **Zástupce na základě plné moci** (§ 441 OZ)

*) O svědcích (§ 39 OZ):

- a) datum podpisu a potvrzení dvou svědků, včetně jejich identifikace (jméno a příjmení, datum narození, bydliště)
- b) svědkem může být pouze osoba, která na smlouvě nemá zájem a není nevidomá, neslyšící, němá nebo neznalá jazyka, v němž je smlouva napsaná – český jazyk. Svědci musí smlouvu podepsat a být schopni potvrdit, že uživatel rozumí obsahu smlouvy.
- c) Pokud je uživatel nevidomý, nebo se jedná o osobu, která neumí číst ani psát, musí smlouvu nahlas přečíst svědek, který smlouvu nepsal. Uživatel pak před svědky potvrdí, že smlouva obsahuje jeho pravou vůli.
- d) Pokud je uživatel osoba se smyslovým postižením, která nemůže číst nebo psát, musí jí být obsah smlouvy tlumočen takovým způsobem dorozumívání, který si zvolila, a to

svědkem, který smlouvu nepsal. Všichni svědci musí ovládat způsob dorozumívání, kterým je obsah smlouvy tlumočen.

Uzavření smlouvy je posledním krokem před zahájením poskytování služby.

Smlouva má nejméně dvě vyhotovení s platností originálu, jeden originál zůstává uživateli, jeden poskytovateli a další vyhotovení získá oprávněný zástupce, pokud je k podpisu smlouvy potřeba.

Způsob evidence a doba uložení

Poskytovatel eviduje všechny uzavřené smlouvy tak, aby bylo zabráněno nakládat s nimi neoprávněným osobám. Stejně pravidlo platí i pro dílčí údaje ze smluv, především pak pro osobní údaje uživatele.

Smlouva je uložena ve složce uživatele, v kanceláři sociální pracovníce příslušného střediska v uzamčené skříni. Shromažďovány jsou pouze osobní a citlivé údaje nezbytné pro zajištění služby (např. dotazník, smlouva apod.) S dokumentací je zacházeno v souladu s platnými zákony o ochraně osobních údajů. Doba uložení dokumentace uživatele se řídí platnými pravidly pro vedení dokumentace.

Ochrana osobních údajů: zaměstnanci poskytovatele služby jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních údajích uživatele a skutečnostech, které se dozvěděli v souvislosti s výkonem práce, to vše v souladu s platnými zákony. Uživatel má možnost na požádání nahlédnout do své osobní dokumentace zpracovávané v souvislosti s poskytováním služby.

Zkratky:

MP – metodický pokyn, CHS – Charita Strakonice, PS – pečovatelská služba, OA – osobní asistence

Příloha:

- 1) VZOR smlouvy o poskytování sociální služby v aktuálním znění